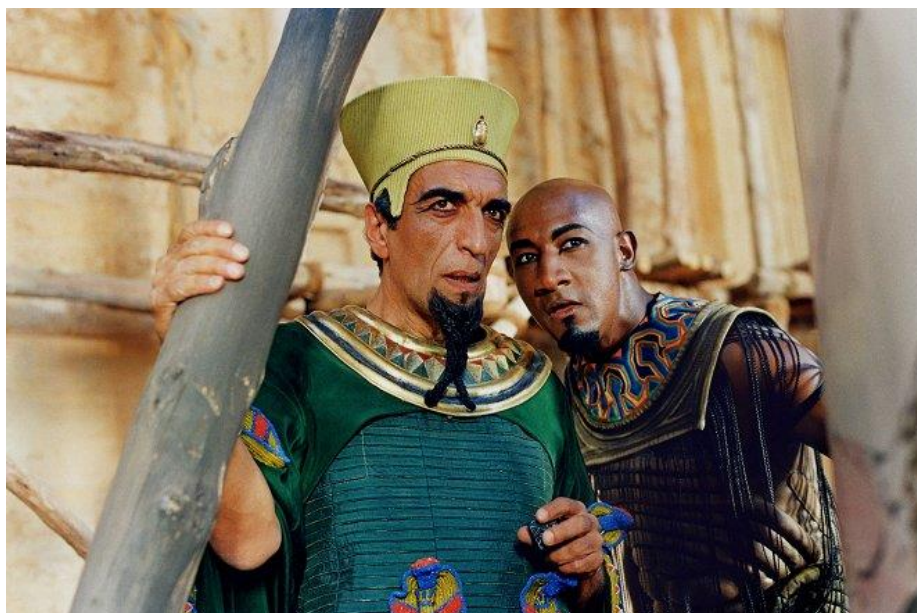

JSB_SLAV13 Cesta do hlubin cyrilometodějské mise na Velké Moravě

ZAVEDENÍ SLOVANSKÉ LITURGIE

Konstantin s Metodějem na Velkou Moravu nepřišli s prázdnou. Přivezli s sebou např. lekcionář. Postupně jej doplnili o další části a voila, dokončili překlad evangelií – tetraevangelium. Pro dnešního obyvatele české kotliny může být překvapivým zjištěním, že bratři své bohoslužby zprvu vedli v řečtině – asi se drželi ritu Jana Zlatoústého – *Ioanna Chrysostoma*). Ten byl totiž v jejich vlasti nejrozšířenější. Tak to prostě někdy bývá. Zvyk je železná košile a držíme se toho, co dobře známe.

Drž se každý své amfory a nezbude čas na fóry.

Asterix a Obelix – Mise Kleopatry

Představte si ale tu nádheru, když solušní bratři začali provádět obřady podle byzantské tradice. Tak bohaté služby! Taková krása! Bratři uměli na Moravany udělat dojem, i když samozřejmě řečtině rozumět nemohli. Co ale byla odlišné od praxe franckých kněží? Konstantin s Metodějem doplnili bohoslužby o překlad do řeči srozumitelné Moravanům, tak se stalo, že Moravané poprvé slyšeli příběhy z evangelia ve vlastním jazyce. Následovalo ještě vysvětlení oněch příběhů, aby posluchači neunikla pointa. Též srozumitelně pro Slované. Frančtí kněží by ani brvou nehnuli, aby udělali něco pro Moravany. Bylo jim srdečně jedno, že jejich latinským kázáním nerozumí.

Všechna ta pozitivní odezva ze strany Moravanů se stala pro bratry velkou motivací k dalším projektům. Překládali jako fretky všechno, co bylo třeba pro hladký průběh bohoslužeb a také vzdělávání Moravanů – modlitby, formule pro bohoslužbu, církevní řád, hodinky (modlitby, kterými se mniši modlí v určitou denní hodinu), nešpory, mešní obřady a tak dále, a tak dále.

Konstantin s Metodějem překládají až to sviští.

Dochovaly se nám z toho všeho fragmenty – dnes známé jako Sinajské zlomky. Nepředstavujte si pěkně svázanou knížku. Jsou to všeho všudy tři pergamenové folie, které původně tvořili součást tzv. *Euchologia sinajského* (rukopisu z konce 11. století chovaného v klášteře sv. Kateřiny na Sinaji). Euchologium obsahovalo texty staršího data, některé bez pochyby z cyrilometodějského období.

Čemu se bratří věnovali dále? *Proskomedie!* Nejednalo se o *prostě dokonalá média*, nýbrž o modlitby čtené při přípravě mše. *Prokomedie* byla společná pro obě byzantské liturgie – liturgii Basileia Velikého i Jana Zlatoústého (uvádím spíš pro info).

Slovanský text ale nepředstavoval doslovný překlad. Při důkladném hloubání a zkoumání vidíme, že obsahuje západní prvky. Asi se tedy jednalo o Konstantinovo původní dílo, při utváření kterého vycházel ze svých řeckých tradic. Programově usiloval o jakousi symbiózu byzantských a západních prvků. Projevuje se to v Sinajských zlomcích ku příkladu.

Úkol 1 – Doplňte do textu chybějící informace.

Konstantin s Metodějem na Moravu přinesli , mezi nimiž byl např. Postupně dokončili (tetraevangelium). Bohoslužby zprvu vedli v Vycházeli z liturgie Na bohoslužbách mluvili i a pointu evangelií vysvětlovali též Odezva Moravanů byla a stala se další pro bratry k další práci. Dochovaly se nám (tři pergamenové folie). Slovanský text nepředstavoval překlad. Konstantin vycházel z tradic a usiloval o symbiózu a prvků. Projevuje se to právě v dochovaných Nejstarší hlaholsky napsaný dochovaný rukopis se jmenuje